

ÖREBRO

Konsekvens- och behovsbedömning

2019-05-14

Bn 131/2015

Checklista med analys för att: a) identifiera konsekvenser av planen/ärendet utifrån ekologiskt, ekonomiskt och socialt perspektiv b) bedöma behovet av miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning (MKB) av planer enligt Miljöbalken och Plan- och bygglagens kriterier för betydande miljöpåverkan. Ärendet påbörjades 2016 och omfattas därmed av övergångsbestämmelserna i lag 2017:955 om ändring i miljöbalken.

Plan/ärende:	Detaljplan för fastigheten Fåfången 10 m.fl.
Fastighet:	Fåfången 1, 8, 9, 10, 5, Olaus Petri 3:12
Områdesnamn:	Norrcity
Församling:	
Populärnamn:	Detaljplan för kv Fåfången

Bedömning av handläggare/projektgrupp genomförd den 2019-04-04 av:	
Namn	Förvaltning
Niklas Gustafsson & Johanna Thuresson	Stadsbyggnad
Magnus Karlsson	Tekniska förvaltningen
-	Miljökontoret
Bedömning granskad på MKB-möte den 20XX-XX-XX av:	
Namn	Förvaltning
Bedömning granskad av KB den 2019-05-14	
Bedömning granskad av länsstyrelsen den 20XX-XX-XX	

Stadsbyggnad, Örebro kommun

Box 33400

701 35 Örebro

Stadsbyggnadshus I

Åbylundsgatan 8 A

019-21 10 00 Servicecenter

stadsbyggnad@orebro.se

www.orebro.se

Part-financed by the European Union (European Regional Development Fund), Finnish Ministry of Environment and the partners. New Bridges project: www.urbanrural.net

Förutsättningar

Planens/ärendets syfte och huvuddrag

Detaljplanen syftar till att möjliggöra för uppförandet av flerbostadshus, kontor och centrum till en höjd av 5 till 10 våningar på den södra och östra delen av Kv Fåfången samt möjliggöra för underjordisk parkering. Detaljplanen syftar även till att anpassa anslutande gator i form av Fredsgatan och Klostergatan till den nya exploateringen, möjliggöra för en ny transformatorstation inom kvarteret samt skydda en befintlig byggnad av högt kulturhistoriskt värde på fastigheten Fåfången 5.

Ärendet påbörjades 2016 och omfattas därmed av övergångsbestämmelserna i lag 2017:955 om ändring i miljöbalken.

Planens/ärendets förutsättningar

<i>Nulägesbeskrivning utifrån ekologiskt, ekonomiskt och socialt perspektiv.</i>	Planområdet (kv Fåfången) innefattar idag hårdgjorda ytor som huvudsakligen används för parkering, ett antal lägre hus och sporadisk grönska. Planområdet (kv Fåfången) är planlagt för bostads- och handelsändamål.
<i>Nuvarande belastning inom berört område, tex. utsläpp förorening, ohälsotal etc.</i>	Föroreningar i fyllnadsmassor och i grundvatten.
<i>Nuvarande belastning från omgivningen, tex. utsläpp förorening, ohälsotal etc.</i>	Planområdet är utsatt för höga bullernivåer från omkringliggande gator och järnvägsområde till väster.
<i>Nollalternativ</i>	Befintlig detaljplan och byggrätt för området fortsätter att gälla.
<i>(Lokaliserings-)alternativ</i>	Fastigheten utgör en av få kvarvarande lucktomter i centrala Örebro. Liknande utveckling på annan plats med samma förutsättningar bedöms inte vara möjlig. Utveckling av fastigheten för blandstadsändamål

Påverkan på särskild grupp t.ex. barn, äldre, personer med funktionsnedsättning i förhållande till hela befolkningen

-

Sammanfattande bedömning av förslagets konsekvenser och miljöpåverkan

Aspekter att bedöma		+ <i>Positiv påverkan. Ingen MKB.</i>	~ <i>Negativ påverkan. Kan generera MKB</i>	- <i>Betydande negativ påverkan. Genererar MKB</i>	Kommentarer. Beskrivning av eventuella förändringar som genererats i planen/ärendet under arbetets gång. <i>Sammanfattning under övergripande rubrik, alternativt beskrivning per underrubrik.</i>
EKOLOGI	Mark <i>(Örebro Miljöprogram)</i>	2			
	Vatten <i>(Örebro vattenplan & Örebro Miljöprogram)</i>		2		
	Luft <i>(Örebro miljöprogram & Transportplanen)</i>	2	3		
	Klimatpåverkan <i>(Örebro miljöprogram & Transportplanen)</i>		1		
	Naturmiljö <i>(Örebro miljöprogram. & Örebro Grönstruktur)</i>	1			
	Naturresurshushållning <i>(Örebro Miljöprogram)</i>	1			
EKO- NOMI	Materiella tillgångar <i>(Örebro miljöprogram)</i>	3			
	Befolkning <i>(Näringslivs- & arbetsmarknadspolitiskt program för Ö-o 2009-2011)</i>	2			
SOCIALT	Befolkning <i>(Medborgarnas Örebro, Invandrapolitiskt program, Folkhälsoprogrammet, Barnkonventionen, Mål för jämställdhetspolitiken).</i>	1			
	Människors hälsa och livskvalitet <i>(Medborgarnas Örebro, Invandrapolitiskt program, Folkhälsoprogrammet, Barnkonventionen, Mål för jämställdhetspolitiken.)</i>	3			
	Landskapbild <i>(Ö-o Miljöprogram, Ö-o grönstruktur, Kulturminnen 1974. Fornminnesregistret, pågående kulturmiljöinventering)</i>				
	Stadsbild <i>(Ö-o miljöprogram, Ö-o Grönstruktur, Bevarandeprogram för innerstadens bebyggelse, Kulturminnen 1974, Fornminnesregistret, kulturmiljöinv.)</i>	1	2		
Resultat av bedömning					

Medför förslaget betydande effekter? (Markera med X)	JA		NEJ	X
<p><i>Om JA: Beskriv direkta effekter.</i></p> <p><i>Om JA: Beskriv indirekta effekter (sekundära).</i></p> <p><i>Om JA: Beskriv successivt adderande effekter i ett större sammanhang (kumulativa effekter). Många värderingar i det gula fältet kan sammantaget bli betydande.</i></p>			<p><i>Slutsatsen av behovsbedömningen är att planens/förslagets genomförande inte bedöms innebära några betydande effekter.</i></p>	
Behövs en MKB enligt lag? (Markera med X. Fylls endast i vid fysisk planering)	JA		NEJ	X
<p><i>Om JA: Ange sakområde/-n.</i></p> <p><i>Om JA: Lokaliseringsalternativ.</i></p> <p><i>Om JA: Geografiskt påverkansområde.</i></p>			<p><i>Slutsatsen av behovsbedömningen är att planens/förslagets genomförande inte bedöms innebära en sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap 11§ Miljöbalken, MB. En miljöbedömning, med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning, har därför inte upprättats enligt kraven i 5 kap. 18§ Plan- och bygglagen, PBL.</i></p>	

Bedömning av förslaget miljöpåverkan utifrån ett EKOLOGISKT perspektiv					
Aspekter att bedöma	Hjälppå frågor för att underlätta bedömning <i>Viktiga mål och principer att beakta. Gemensamt för samtliga aspekter är att kommunens budget och verksamhetsplan samt översiktsplan ska följas Viktiga perspektiv: Barn, genus och mångfald</i>	+ <i>Positiv påverkan. Ingen MKB.</i>	~ <i>Negativ påverkan. Kan generera MKB</i>	- <i>Betydande negativ påverkan. Genererar MKB</i>	Kommentarer eller beskrivning av ev. förändringar som genererats i planen/ärendet under arbetets gång. <i>Sammanfattning under övergripande rubrik, alternativt beskrivning per underrubrik.</i>
Mark	<i>Örebro Miljöprogram</i>	Summa X=2	Summa X=0	Summa X=0	
<i>Förändring av markanvändn.</i>	Påverkar/-s förslaget av: • Att natur-, park-, jord- eller skogsmark tas i anspråk?	X			Marken är ianspråkstagen och består idag av redan hårdgjorda ytor och låg bebyggelse. Planförslaget medför en mer effektiv markanvändning.
<i>Markföroreningar</i>	• Vilka tidigare verksamheter har funnits på platsen? • Finns det markföroreningar inom området? Hur påverkas dessa? • Har någon grundlig inventering/bedömning genomförts (ex. MIFO-klassning)?	X			Markföroreningar har påträffats i fyllnadsmassor och i grundvatten på fastigheten. Planförslaget genomförande innebär att marken saneras.
<i>Naturgeografi</i>	Påverkar/-s förslaget av: • Att det inom eller i närheten av planområdet finns exempelvis drumlinområde, rullstensås, moränformationer, förkastningsbrant? Hur påverkas denna/dessa (differentiera mellan planläggning och verksamhet)?				Ingen påverkan.
<i>Stabilitet, ras-, skred- och erosionsrisk</i>	• Finns det risk för skred, sättningsbenägenhet eller liknande? I Ö-o har de flesta skred skett utmed vattendrag och när mark belastats t.ex. av massor.				Ingen påverkan.
<i>Radon</i>	• Finns det några identifierade radonriskområden? • Kan rödfyr använts som fyllnadsmaterial?				Radonriskområde tangerar planområdets östra gräns men finns inte inom de delar som provas för ändrad markanvändning. Markundersökning har inte konstaterat någon förekomst av rödfyr i fyllnadsmassor.

Bedömning av förslagets miljöpåverkan utifrån ett Ekologiskt perspektiv					
Aspekter att bedöma	Hjälppåfrågor för att underlätta bedömning	+ <i>Positiv påverkan. Ingen MKB.</i>	~ <i>Negativ påverkan. Kan generera MKB</i>	- <i>Betydande negativ påverkan. Genererar MKB</i>	Kommentarer eller beskrivning av ev. förändringar som genererats i planen/ärendet under arbetets gång. <i>Sammanfattning under övergripande rubrik, alternativt beskrivning per underrubrik.</i>
Vatten	Örebro vattenplan & Örebro Miljöprogram, Vattenskydds-föreskrifter	Summa X=0	Summa X=2	Summa X=0	
<i>Yt- och grundvattenkvalitet/nivå</i>	Påverkar/-s förslaget av: <ul style="list-style-type: none"> yt- och grundvattenkvalitet/nivå? Ex. rullstensås, asfaltering, LOD, läckage, sårbarhet vid olyckor, enskilda avlopp. Infiltrations-, avrinnings- och dräneringsförhållanden? 		X		Planförslagets genomförande kan innebära att ytterligare underjordiska utrymmen grävs ut. Kvarteret innefattar dock redan befintliga utrymmen för källare. Hantering av dagvatten inom kvarteret behöver ske på en sådant sätt att översvämningssrisk hanteras och mängden dagvatten som släpps till ledningsnätet inte överstiger dagens nivåer. En dagvattenutredning som visar på hur detta ska lösas och regleras i detaljplan ska tas fram efter samrådet.
<i>Vattenskyddsområde</i>	<ul style="list-style-type: none"> Ligger området inom den primära, sekundära eller tertiära zonen? Eller ligger det angränsande? Kan det som etableras på platsen påverka vattnet negativt (t.ex. är transportintensivt, miljöfarliga verksamheter, strider mot vattenskyddsföreskrifterna)? 				Ingen påverkan.
<i>Översvämningssrisker</i>	<ul style="list-style-type: none"> Ligger området över högsta dimensionerade nivå? 100-års vattenstånd? Hjälmarens +22,9m/+9,48m Öo höjdsyst.) Dimensionerande vattenstånd? Hjälmarens +23,7m (+10,28m Öo höjdsyst.). För andra sjöar gäller andra värden! 		X		Planområdet ligger inom område för beräknat högsta flöde (BHF) där viktiga samhällsfunktioner ej bör placeras enligt ÖP. Planförslaget föreslår dock inga viktiga samhällsfunktioner. Planområdet innefattar ingen ny bebyggelse inom område för 1000-årsflöde. Hantering av dagvatten inom kvarteret behöver ske på en sådant sätt att översvämningssrisk hanteras och mängden dagvatten som släpps till ledningsnätet inte överstiger dagens nivåer. En dagvattenutredning som visar på hur detta ska lösas och regleras i detaljplan ska tas fram efter samrådet.

Bedömning av förslagets miljöpåverkan utifrån ett EKOLOGISKT perspektiv					
Aspekter att bedöma	Hjälpfrågor för att underlätta bedömning <i>Viktiga mål och principer att beakta. Gemensamt för samtliga aspekter är att kommunens budget och verksamhetsplan samt översiktsplan ska följas Viktiga perspektiv: Barn, genus och mångfald</i>	+ <i>Positiv påverkan. Ingen MKB.</i>	~ <i>Negativ påverkan. Kan generera MKB</i>	- <i>Betydande negativ påverkan. Genererar MKB</i>	Kommentarer eller beskrivning av ev. förändringar som genererats i planen/ärendet under arbetets gång. <i>Sammanfattning under övergripande rubrik, alternativt beskrivning per underrubrik.</i>
<i>Radon</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Finns känd risk för radon i vatten? 				Radonriskområde tangerar planområdets östra gräns men finns inte inom de delar som provas för ändrad markanvändning. Planförslaget bedöms inte påverka risken. Ingen påverkan.
<i>Övr. hydrologiska aspekter</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Finns artesiskt vatten, relict saltvatten? Vilket avrinningsområde berörs? 				Ingen påverkan. Planområdet tillhör Svartåns avrinningsområde.
Luft	<i>Örebro Miljöprogram & Transportplanen</i>	Summa X=2	Summa X=3	Summa X=?	
<i>Miljö kvalitetsnormer (MKN) - utomhusluft</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Finns det risk att miljöprogrammet överskrids/ överträds? • Finns det risk att MKN överskrids/överträds för bensen, PM10 eller NOx? 		X		Planområdet
<i>Riktvärde för buller</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Klaras 60 dBA, ekvivalentnivå, för trafikbuller utanför alla fasader vid varje bostad? Om detta inte klaras: har minst hälften av alla boningsrum (vardagsrum plus sovrum) för resp. bostad en tyst sida (högst 45 dBA, ekvivalentnivå) eller åtminstone en ljuddämpad sida (högst 50 dBA, ekvivalentnivå)? • Klaras 70 dBA, maximal ljudnivå, för trafikbuller på minst en uteplats till varje bostad? 		X		Fastigheten är kraftigt bullerutsatt. Detaljplanen innefattar bestämmelser för hur bebyggelsen ska utformas för att uppfylla de lagstiftade kraven om trafikbuller vid bostadsbyggande.
<i>Lukt</i>	Påverkar/-s förslaget av: <ul style="list-style-type: none"> • Innebär förslaget någon luktande industri eller verksamhet som kan påverka boende? • Finns det verksamheter i närområdet som kommer påverka boende? 				Ingen påverkan.
<i>Luft- och vindströmmar</i>	Påverkar/-s förslaget av: <ul style="list-style-type: none"> • Att kraftiga luft- och vindströmmar skapas på boendes uteplatser och lek miljöer? 		X		Detaljplanen medför att en högre bebyggelse på ca 10 våningar kan uppföras mot Östra Bangatan. Bebyggelsen bedöms inte vara av sådan höjd att större påverkan på luftströmmar sker, ev. påverkan bedöms huvudsakligen ske ut mot anslutande gaturum.

Bedömning av förslagets miljöpåverkan utifrån ett EKOLOGISKT perspektiv					
Aspekter att bedöma	Hjälppåfrågor för att underlätta bedömning	+ <i>Positiv påverkan. Ingen MKB.</i>	~ <i>Negativ påverkan. Kan generera MKB</i>	- <i>Betydande negativ påverkan. Genererar MKB</i>	Kommentarer eller beskrivning av ev. förändringar som genererats i planen/ärendet under arbetets gång. <i>Sammanfattning under övergripande rubrik, alternativt beskrivning per underrubrik.</i>
Klimatpåverkan	<i>Klimatplanen & Transportplanen</i>				
<i>Utsläpp – transporter</i>	Påverkar/-s förslaget: <ul style="list-style-type: none"> • Utsläppen av växthusgaser (inkl. byggfasen)? • Tillgången till kollektivtrafik (närhet och frekvens)? • Tillgången till G/C-vägar (närhet, kvalitet)? • Avstånd till service (daglivaruhandel etc.)? • Uppnås Örebro kommuns parkeringsnorm för cykel? • Restidkvoter (cykel/bil, kollektivtrafik/bil)? Specifika kvoter finns för tätorten! 	X			Planförslaget innebär att bostäder och verksamheter tillskapas i ett centralt och kollektivtrafiknära läge vilket skapar förutsättningar för hållbart resande. Planförslagets genomförande innebär ökade växthusgasutsläpp över byggnationsfasen.
<i>Utsläpp - energi</i>	Påverkar/-s förslaget: <ul style="list-style-type: none"> • Utsläppen av växthusgaser (inkl. byggfasen)? • Tillgången till kollektiv energiförsörjning (fjärrvärme, närvärme) • Tillgången till biogas för industrin för processånga? 	X			Planförslaget innebär att bostäder och verksamheter tillskapas i ett centralt och kollektivtrafiknära läge vilket skapar förutsättningar för hållbart resande. Planförslagets genomförande innebär ökade växthusgasutsläpp över byggnationsfasen.
Naturmiljö	<i>Örebro Miljöprogram, Örebro Grönstruktur</i>	Summa X=0	Summa X=1	Summa X=0	
<i>Strandskydd (djur- och växtlivet)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Gäller strandskyddet inom området? • Strandskyddet gäller 100m från varje sjö och vattendrag, både 100m upp på land och 100m ut i vattnet? 				Ingen påverkan.
<i>Skyddad natur</i>	Påverkar/-s förslaget: <ul style="list-style-type: none"> • skyddad natur som t.ex. Natura 2000, naturreservat, biotopskydd, generellt biotopskydd (alléer, åkerholmar m.m.), naturvårdsavtal, riksintresse för naturvård nyckelbiotop? 				Ingen påverkan.
<i>Uttekad skyddsvärd natur</i>	Påverkar/-s förslaget: <ul style="list-style-type: none"> • utpekad skyddsvärd natur: Örebro grönstruktur, sumpskog, naturvärden, våtmarker etc.? 				Ingen påverkan.
<i>Ekologisk</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Har någon skyddsvärd växt- eller djurart (missgyn- 		X		På fastigheten Fåfången 10 finns ett skyddsvärt ekträd.

Bedömning av förslagets miljöpåverkan utifrån ett EKOLOGISKT perspektiv					
Aspekter att bedöma	Hjälpfrågor för att underlätta bedömning	+ <i>Positiv påverkan.</i> <i>Ingen MKB.</i>	~ <i>Negativ påverkan.</i> <i>Kan generera MKB</i>	- <i>Betydande negativ påverkan.</i> <i>Genererar MKB</i>	Kommentarer eller beskrivning av ev. förändringar som genererats i planen/ärendet under arbetets gång. <i>Sammanfattning under övergripande rubrik, alternativt beskrivning per underrubrik.</i>
<i>känslighet</i>	nad, hotad eller fridlyst) observerats inom området? • Finns det någon identifierad värdefull livsmiljö (ex. skyddsvärda träd)?				Planförslagets genomförande kan innebära att detta träd behöver tas ned.
<i>Påverkan på grönområde</i>	Påverkar/-s förslaget: • Att grönområden fragmenteras? • Att grönområde "naggas i kanten"? • Att "kantzons effekter" skapas i grönområdet intill tomten (ex. träd som skymmer solen på uteplatser el. marknadsföringslägen för företag längs större vägar)? • Att det skapas barriärer för djurs möjlighet att röra sig i landskapet? Skärs grönstråk av?				Ingen påverkan.
Naturresurs-hushållning	<i>Örebro Miljöprogram</i>	Summa X=1	Summa X=0	Summa X=0	
<i>Ändliga naturresurser</i>	Påverkar/-s förslaget • Nyttjande av t.ex. naturgrus och olja				Ingen påverkan.
<i>Omfattande avfallshantering</i>	Påverkar/-s förslaget • Omfattande avfallshantering ex. askdeponi, gruvavfall m.m. (ej hushållsavfall)				Ingen påverkan.
<i>Överexploatering av värdefull mark</i>	Påverkar/-s förslaget: • Värdefull mark: natur-, park-, jordbruks-, skogsmark etc. Är marken så värdefull som naturresurs att den inte borde exploateras? • Balans mellan mark för grönområden & övrig mark? • Nyttjas marken effektivt?	X			Marken är redan ianspråktagen. Att bebygga fastigheten med bostäder, verksamheter och kontor med en relativt hög exploatering såsom föreslås i planen är förenligt med kommunens ställningstaganden om tätning i staden och ett effektivt markanvändande.

Bedömning av förslagets miljöpåverkan utifrån ett EKONOMISKT perspektiv					
Aspekter att bedöma	Hjälpfrågor för att underlätta bedömning	+ <i>Positiv påverkan.</i> <i>Ingen MKB.</i>	~ <i>Negativ påverkan.</i> <i>Kan generera MKB</i>	- <i>Betydande negativ påverkan.</i> <i>Genererar MKB</i>	Kommentarer eller beskrivning av ev. förändringar som genererats i planen/ärendet under arbetets gång. <i>Sammanfattning under övergripande rubrik alternativt beskrivning per underrubrik</i>
Materiella tillgångar	Örebro miljöprogram	Summa X=3	Summa X=0	Summa X=0	
<i>Infrastruktur</i>	Påverkar/-s förslaget: • tillgång till eller behov av ny infrastruktur (ex. G/C-väg, gata, VA, kollektivtrafik, fjärrvärme)?	X			Tillgång till infrastruktur i form av vägar, gator, VA, fjärrvärme etc finns i närområdet och på anslutande gator.
<i>Mark- och vattentillgångar</i>	Påverkar/-s förslaget nuvarande användning av: • ekonomiskt värdefull mark (t.ex. produktiv jordbruks eller skogsmark)? • Finns förorenad mark på platsen?	X			Att bebygga fastigheten med bostäder, verksamheter och kontor med en relativt hög exploatering såsom föreslås i planen är förenligt med kommunens ställningstaganden om förtätning i staden och ett effektivt markanvändande.
<i>Samhällsfunktion</i>	Påverkar/-s förslaget: • samhällskostnader för att nå service (t.ex. förskola, dagligvaruhandel) eller ligger den tillräckligt nära? • kostnader för behov av ny service (utbyggnad)? • stärkt kundunderlag för befintlig service?	X			Planens genomförande innebär att en stor mängd bostäder och verksamheter skapas i servicenära läge. Planen innebär vidare sannolikt ett tillskott på service och kundunderlag i närområdet.
Befolkning	<i>Näringslivs- och arbetsmarknadspolitiskt program för Örebro 2009-2011</i>	Summa X=2	Summa X=0	Summa X=0	
<i>Sysselsättning</i>	Påverkar/-s förslaget: • möjligheterna till sysselsättning för fler? • möjligheten till arbete för kvinnor resp. män? • ungdomars möjlighet att stanna kvar i Örebro?	X			Planförslaget möjliggör för utbyggnad av en större mängd bostäder och verksamheter i centrala Örebro.
<i>Utbildning</i>	Påverkar/-s förslaget: • tillgänglighet till utbildning (utbildningslokal eller transport-möjligheter)? • ungdomars möjlighet att stanna kvar i Örebro?				Ingen påverkan.
<i>Företagsklimat</i>	Påverkar/-s förslaget: • möjlighet till företagsetablering i kommunen (genom	X			Planuppdraget möjliggör för utbyggnad och etablering av verksamheter och företag i ett attraktivt och kollekt-

Bedömning av förslagets miljöpåverkan utifrån ett EKONOMISKT perspektiv					
Aspekter att bedöma	Hjälpfrågor för att underlätta bedömning	+	~	-	Kommentarer eller beskrivning av ev. förändringar som genererats i planen/ärendet under arbetets gång.
	<i>Viktiga mål och principer att beakta. Gemensamt för samtliga aspekter är att kommunens budget och verksamhetsplan samt översiktsplan ska följas. Viktiga perspektiv: Barn, genus och mångfald</i>	<i>Positiv påverkan. Ingen MKB.</i>	<i>Negativ påverkan. Kan generera MKB</i>	<i>Betydande negativ påverkan. Genererar MKB</i>	<i>Sammanfattning under övergripande rubrik alternativt beskrivning per underrubrik</i>
	ex. tillgång till tomter, infrastruktur, kollektivtrafik)? • kommunens attraktionskraft? • lokala entreprenörer, ex närproducerat byggmaterial? • omställning till grön ekonomi, t.ex. investeringar för hållbar utveckling och grön teknik?				tivtrafiknära läge.
<i>Hälsoekonomi</i>	Påverkar/-s förslaget/kan åtgärden innebära att kostnader eller negativa effekter ökar/minskar gällande: • fysisk och psykisk hälsa? • olyckor? • skadegörelse/hot/våld? • miljörelaterade hälsoeffekter, tex. buller, radon etc?				Planförslaget kan bidra till minskade bullernivåer för befintlig bebyggelse inom kv Fåfangan genom att ny bebyggelse reflekterar buller från omringliggande gator.

Bedömning av förslagets miljöpåverkan utifrån ett SOCIALT perspektiv					
Aspekter att bedöma	Hjälppådrag för att underlätta bedömning	+ <i>Positiv påverkan. Ingen MKB.</i>	~ <i>Negativ påverkan. Kan generera MKB</i>	- <i>Betydande negativ påverkan. Genererar MKB</i>	Kommentarer eller beskrivning av ev. förändringar som genererats i planen/ärendet under arbetets gång. <i>Sammanfattning under övergripande rubrik, alternativt beskrivning per underrubrik</i>
Befolkning	<i>Medborgarnas Ö-o, Invandrapolitiskt program, Folkhälso- soprogr., Barnkonventionen, Mål för jämställdhetspolitiken.</i>	Summa X=1	Summa X=0	Summa X=0	
<i>Befolknings-sammansättning</i>	Påverkar/-s förslaget: • befolkningsammansättningen (åldersstruktur, hushållsammansättning, utbildning etc.) • särskilt känsliga grupper (personer med funktionsnedsätt, socialt och ekonomiskt utsatta, barn, äldre)?				Ingen påverkan.
<i>Boende</i>	Påverkar/-s förslaget : • boendesegregat. ut etniskt/socioekon. perspektiv? • möjligheterna till en blandad bebyggelse (hustyper + upplåtelseform, lägenhetsstorlek) - i närområdet samt i staden som helhet? • möjlighet till kvarboende? • tillgänglighet till, från och i området samt viktiga målpunkter med olika färdmedel? • rörlighet på bostadsmarknaden? • barn och ungdomars uppväxtmiljö?	X			Planförslaget möjliggör för utbyggnad av en större mängd bostäder och verksamheter i ett centralt och kollektivtrafknära läge.
Människors hälsa & livskvalitet	<i>Medborgarnas Örebro, Invandrapolitiskt program, Folkhälso- programmet, Barnkonventionen, Mål för jämställdhetspolitiken, Örebro grönstruktur.</i>	Summa X=3	Summa X=0	Summa X=0	
<i>Hälsa</i>	Påverkar/-s förslaget: • förutsättningarna till god hälsa på lika villkor såsom ex. "tillgång oberoende av den sociala eller ekonomiska situationen" • livsstil och levnadsvanor relaterat till hälsa såsom t.ex närhet till motionshall/ grönområde • individers/grupperns möjligheter till val/konsumtion relaterat till hälsa såsom t.ex. placering av casino nära skola/bostadsområde.				Ingen påverkan.
<i>Socialt liv och</i>	Påverkar/-s förslaget:	X			Planförslaget skapar förutsättningar för nya mötesplat-

Bedömning av förslagets miljöpåverkan utifrån ett SOCIALT perspektiv					
Aspekter att bedöma	Hjälpfrågor för att underlätta bedömning	+ <i>Positiv påverkan. Ingen MKB.</i>	~ <i>Negativ påverkan. Kan generera MKB</i>	- <i>Betydande negativ påverkan. Genererar MKB</i>	Kommentarer eller beskrivning av ev. förändringar som genererats i planen/ärendet under arbetets gång. <i>Sammanfattning under övergripande rubrik, alternativt beskrivning per underrubrik</i>
<i>mötesplatser</i>	<ul style="list-style-type: none"> • närhet/tillgång till och kvalitet på mötesplatser och uteliv för olika grupper? • förutsättningar för rörelse och folkliv i området? • finns tillgång till förenings- /gemensamhetslokaler som är utformade och tillgängliga för alla? • förutsättningar för kulturutbud? • barns lekmöjligheter utomhus? • förutsättningar för delaktighet/inflytande på ex. möjligheten att kunna påverka mötesplatsens utformning, läge "öppettider". 				ser och platser för uteliv i ett centralt och kollektivtrafiknära läge. Planförslagets genomförande innebär att åtgärder utförs på Fredsgatan som bidrar till att skapa ett mer attraktivt och trafiksäkert gaturum.
<i>Trygghet</i>	Påverkar/-s förslaget: <ul style="list-style-type: none"> • tillgången till trygga stråk och platser? • kvinnors och mäns upplevelse av trygghet? • närhet och trygg tillgång till kollektivtrafik? • förutsättningar för folkliv/rörelse i området? • överskådlighet och orienterbarhet i området? • genererandet av tomma platser delar av dygnet? • risk för skadegörelse, hot & våld pga. att insynsfria, stängda ytor tillskapas? 	X			Planförslaget innebär att plats som idag är tom och oanvänd på stora delar av dygnet bebyggs med en blandning av verksamheter, bostäder och kontor vilket ger goda förutsättningar för mer liv och rörelse över dygnet och kan därmed bidra till en ökad trygghet. Planförslagets genomförande innebär att åtgärder utförs på Fredsgatan som bidrar till att skapa ett mer attraktivt och trafiksäkert gaturum
<i>Säkerhet</i>	Påverkar/-s förslaget: <ul style="list-style-type: none"> • stråk/korsningars säkerhet för olika färdmedel? • olycksrisker? • närhet till godsstråk eller väg för farligt gods? • brandrisk & framkomlighet för räddningstjänst? 	X			Planförslagets genomförande innebär att åtgärder utförs på Fredsgatan som bidrar till att skapa ett mer attraktivt och trafiksäkert gaturum
<i>Tillgänglighet, närhet och barriärer</i>	Påverkar/-s förslaget: <ul style="list-style-type: none"> • tillgängligheten till arbetsplatser samt service, såväl kommersiell som offentlig ex. lämna barn på förskola, tillgänglighet till vårdcentral, handel, träningslokaler etc. via gång-, cykel- och kollektivtrafik? • förekomst av fysiska barriärer i området? • förekomst av mentala barriärer i området såsom 				Planförslagets genomförande innebär att åtgärder utförs på Fredsgatan som bidrar till att skapa ett mer attraktivt och trafiksäkert gaturum

Bedömning av förslagets miljöpåverkan utifrån ett SOCIALT perspektiv					
Aspekter att bedöma	Hjälppåfrågor för att underlätta bedömning	+ <i>Positiv påverkan. Ingen MKB.</i>	~ <i>Negativ påverkan. Kan generera MKB</i>	- <i>Betydande negativ påverkan. Genererar MKB</i>	Kommentarer eller beskrivning av ev. förändringar som genererats i planen/ärendet under arbetets gång. <i>Sammanfattning under övergripande rubrik, alternativt beskrivning per underrubrik</i>
	<p>obehagliga, otrygga, ologiska stråk och platser?</p> <ul style="list-style-type: none"> • tillgång till kollektivtrafik? • tillgång till gång- och cykelstråk? • människors val av hållbara färdmedel? • barns skolvägar och möjligheter att på egen hand ta sig till fritidsaktiviteter o.d.? • möjligheter att orientera sig och ta sig fram för personer med funktionsnedsättning? 				
<i>Friluftsliv och rekreation</i>	<p>Påverkar/-s förslaget av:</p> <ul style="list-style-type: none"> • förutsättningar för rekreation/friluftsliv för alla medborgargrupper? • riksintresse för friluftsliv? • strandskyddet? • Ligger planområdet inom/angr. till områden som identifierats som tysta? Innebär planen bullrande verksamhet som kan påverka tysta områden? • tillgänglighet till motionsspår/ idrottsmöjligheter? • barns tillgång till kojskogar /spontana lekplatser? • närheten till park/naturområde? Tillgången till park & naturområde/boende? Utsikt över grönområde? • grönområdets olika sociala funktioner (det vilda, artrika, stora skogen, aktivitetspark, lekvänliga, rofyllda, prydnadsparken etc.)? 				Ingen påverkan.
<i>Fysiska störningar - risk och hot</i>	<p>Påverkar/-s förslaget:</p> <ul style="list-style-type: none"> • att miljö kvalitetsnormer (MKN) för buller, luft, partiklar m.m överskrids? • hälsorisker pga. ex. höga bullernivåer, dålig luft- och vattenkvalitet, störande vibrationer, ljusförhållanden? • finns särskilt känsliga grupper i området som kan påverkas mer än andra? 				Planförslaget bedöms inte innebära att partikelhalter påverkas så att de överskrider MKN för luft. Planförslaget är utformat för att uppfylla de lagstiftade kraven för trafikbuller vid bostäder. Planförslaget kan medföra minskade bullernivåer för befintlig bebyggelse inom kv Fåfången.

Bedömning av förslagets miljöpåverkan utifrån ett SOCIALT perspektiv					
Aspekter att bedöma	Hjälpfrågor för att underlätta bedömning	+ <i>Positiv påverkan. Ingen MKB.</i>	~ <i>Negativ påverkan. Kan generera MKB</i>	- <i>Betydande negativ påverkan. Genererar MKB</i>	Kommentarer eller beskrivning av ev. förändringar som genererats i planen/ärendet under arbetets gång. <i>Sammanfattning under övergripande rubrik, alternativt beskrivning per underrubrik</i>
Landskapsbild	<i>Ö-o Miljöprogram, Ö-o grönstruktur, Kulturminnen 1974. Fornminnesregistret, pågående kulturmiljöinventering</i>	Summa X=0	Summa X=1	Summa X=0	
<i>Områdets karaktär</i>	Påverkar/-s förslaget landskapstypen: <ul style="list-style-type: none"> • småbrutet landskap? • storskaligt landskap? • by- eller gårdsmiljö? • betydelsefulla utblickar eller siktlinjer av förslaget? 				Den kulturhistoriska analys som utförts i samband med planarbetet konstaterar ingen påverkan på betydelsefulla utblickar och siktlinjer.
<i>Kulturhistoriska värden</i>	Påverkar/-s förslaget: <ul style="list-style-type: none"> • Skyddsvärt kulturlandskap eller by-/gårdsmiljö? • Industriminnet eller minnet från annat näringsfång? • Äldre vägar, murar, alléer, plats med tradition? • Finns fornlämningar el. kulturhistoriska lämningar? • Någon utpekad riksintressant kulturmiljö? • Något byggnadsminne, kyrkomiljö/begravn.splats? 		X		Planområdet omfattas av en riksintresse för kulturmiljö. Planförslagets påverkan på riksintresset har utretts under planarbetet, bland annat genom en kulturhistorisk analys. Planförslaget har anpassats efter analysens slutsatser men bedöms medföra viss negativ påverkan på kulturmiljövärden.
Stadsbild	<i>Ö-o miljöprogram, Ö-o Grönstruktur, Bevarandeprogram för innerstadens bebyggelse, Kulturminnen 1974, Fornminnesregistret, pågående kulturmiljöinventering</i>	Summa X=1	Summa X=1	Summa X=0	
<i>Områdets karaktär</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Påverkar/-s/understödjer förslaget områdets egenskaper? Öppet/slutet, privat/offentligt, grönt/hårdgjort? • Påverkas områdets skala? • Påverkas områdets orienterbarhet ex. i sin struktur eller kvartersform? • Är det integrerat omgivningen, hur blir sambanden? 	X			Planförslaget innebär att ny sluten kvartersbebyggelse i en högre skala uppförs inom planområdet. Skalan är något högre än omgivande områden men förhåller sig till den tilltänkta utvecklingen av bebyggelseskalan i centrala lägen i Örebro och i anslutning till resecentrum. Bebyggelsen bidrar till att skapa en tydligare uppdelning mellan privat och offentligt, halv offentliga ytor för uteservingar och liknande aktiviteter kan tillskapas i hörnlägen, längs fasad och på torgyta i kvarters sydöstra del.
<i>Kulturhistoriska värden</i>	Påverkar/-s förslaget <ul style="list-style-type: none"> • Kulturhistoriskt intressanta byggnader, bebyggelse- 		X		Planområdet omfattas av ett riksintresse för kulturmiljö och omges av ett antal byggnad och miljöer av

Bedömning av förslagets miljöpåverkan utifrån ett SOCIALT perspektiv					
Aspekter att bedöma	Hjälppåfrågor för att underlätta bedömning	+ <i>Positiv påverkan. Ingen MKB.</i>	~ <i>Negativ påverkan. Kan generera MKB</i>	- <i>Betydande negativ påverkan. Genererar MKB</i>	Kommentarer eller beskrivning av ev. förändringar som genererats i planen/ärendet under arbetets gång. <i>Sammanfattning under övergripande rubrik, alternativt beskrivning per underrubrik</i>
	<p>miljöer, parker, grönområden eller platser?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Industriminnet eller lämningar av annan äldre verksamhet/näringsfång? • Byggnadsminne, kyrkomiljö, begravningsplats? • Fornminnet eller kulturhistoriska lämningar? • Någon plats med tradition? 				<p>högt kulturhistoriskt värde. Planförslagets påverkan på riksintresset och närliggande kulturmiljöer har utretts under planarbetet, bland annat genom en kulturhistorisk analys. Planförslaget har anpassats efter analysens slutsatser men bedöms medföra viss negativ påverkan på kulturmiljövärden.</p> <p>Planförslaget innefattar att en befintlig byggnad med höga kulturhistoriska värden på fastigheten Fåfången 5 skyddas.</p>

Lagstiftning och behovsbedömningens syfte

EG-direktivet om miljöbedömningar av planer och program har införlivats i svensk lagstiftning genom ändringar bland annat plan- och bygglagen (PBL) och miljöbalken (MB) den 21 juli 2004 samt genom ändringar i förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar (MKB) den 1 juli 2005.

Behovsbedömning är den allmänt använda benämningen på den analys som leder fram till ställningstagandet om huruvida en miljöbedömning behöver göras för planen eller inte. Kravet på att göra en miljöbedömning gäller enbart för de planer vars genomförande kan antas leda till en betydande miljöpåverkan. Behovsbedömningen ska göras utifrån kriterierna i både bilaga 2 och bilaga 4 till MKB-förordningen.

Syftet med en miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planen så att en hållbar utveckling främjas i enlighet med 6 kap. 11 § miljöbalken. Ett steg i miljöbedömningen är att upprätta en miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

Kriterier för betydande miljöpåverkan:

Förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar - Bilaga 4

1. Planens eller programmets karaktäristiska egenskaper
I bedömningen skall särskilt beaktas i vilken utsträckning planen eller programmet
  - a) anger förutsättningarna för verksamheter eller åtgärder när det gäller plats, art, storlek och driftsförhållanden eller genom att fördela resurser,
  - b) har betydelse för andra planers eller programs miljöpåverkan,
  - c) har betydelse för integreringen av miljöaspekter särskilt för att främja en hållbar utveckling,
  - d) innebär miljöproblem som är relevanta för planen eller programmet, eller
  - e) har betydelse för genomförandet av gemenskapens miljölagstiftning.
2. Typen av påverkan och det område som kan antas bli påverkat
I bedömningen skall särskilt beaktas
  - a) sannolikheten, varaktigheten och frekvensen av påverkan och möjligheten att avhjälpa den,
  - b) påverkans totaleffekt,
  - c) påverkans gränsöverskridande art,
  - d) riskerna för människors hälsa eller för miljön,
  - e) påverkans storlek och fysiska omfattning,
  - f) vilken betydelse och sårbarhet som det påverkade området har på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer, kulturarvet eller speciella särdrag i naturen, och
  - g) påverkan på områden eller natur som har erkänd nationell, gemenskaps- eller internationell skyddsstatus. Förordning (2005:356).

Politiska mål och konsekvensbedömningar

Förutom lagstiftning skall i denna bedömning också övergripande politiska mål att beakta.

Övergripande lokala mål att beakta:

Finns publicerade på kommunens interna webbplats iOR, exempelvis kommunens budget och plan ("Övergripande strategier och budget", ÖSB) samt översiktsplan.

Programnämnd samhällsbyggnad har i beslut 2009-02-03 också prioriterat Örebro Miljöprogram, Örebro Grönstruktur, Transportplanen samt Vattenplanen för sitt verksamhetsområde.

Nationella mål att beakta:

Mål för *folkhälsopolitiken*: Skapa samhälliga förutsättningar till god hälsa på lika villkor för hela befolkningen

Mål för *barnpolitiken*: Barn och unga ska respekteras, ges möjlighet till utveckling och trygghet samt delaktighet och inflytande.

Mål för *jämställdhetspolitiken*: Kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sitt eget liv.

Mål för *integrationspolitiken*: Lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund.

Lathund

1. Processen

Tanken med checklistan är att den ska göras i ett tidigt skede av plan-/ärendeprocessen, tillsammans med andra kompetenser. Tanken är också att dokumentet ska vara processinriktad, dvs. om du kan se en potentiell påverkan ska du försöka göra anpassningar i förslaget för att sedan kunna revidera bedömningen i checklistan. Sådana anpassningar ska också dokumenteras. Checklistan är framförallt utformad för att fyllas i vid dator.

2. Uppbyggnad

2.1 De olika avsnitten

Checklistan är uppbyggt efter de **tre hållbarhetsaspekterna** – ekologiskt (gröna fält), ekonomiskt (blå fält) och socialt hållbar utveckling (rosa fält), **ett avsnitt för respektive aspekt.**

- **Försättsblad** med illustration och uppgifter om aktuellt ärende/plan.
  - Beskrivning av **förutsättningar** för planen/ärendet.
  - **Sammanfattning** av bedömningarna som gjorts under respektive aspekt.
- Här kan du även summera de kryss du markerat i den detaljerade bedömningen.
- **Resultat** av bedömningen.
  - **Detaljerade bedömningar** för respektive aspekt.
  - Beskrivning av **mål och syfte**.
  - Denna **lathund**.

2.2 Ifyllnad av checklistan

Förklaringen av uppbyggnaden av checklistan följer kolumnordningen.

- I **Aspekter att bedöma** listas i **fetstil** de aspekter som lagtexten (PBL och Miljöbalken) anger ska bedömas i behovsbedömningen. I *kursiv stil* listas vår tolkning av lagtexten – dvs. ett tydliggörande av vad som ska bedömas. I **Hjälppåfrågor för att underlätta bedömningen** hittar du i *kursiv stil* de kommunala måldokument som bedömningen bör svara mot. Ett antal hjälppåfrågor finns sedan listade till hjälp för att tydliggöra vad aspekten innebär, inte minst inom fysisk planering. Frågorna är tänkta att hjälpa dig i vad det du ska bedöma.

- Sedan följer själva **värderingen**, listat i **grönt, gult och rött**. Sätt kryss i den bedömning du/arbetsgruppen gör. **Grönt:** bedömningen görs att påverkan är positiv. **Gult:** förslaget innebär en negativ påverkan, men inte så pass stor att det krävs en MKB enligt lag. Ett kryss i den gula kolumnen innebär att konsekvensen bör föras in och redogöras för i planbeskrivningen om det gäller en fysisk plan. Om det blir många kryss i det gula fältet kan det **samtaget** generera en MKB (kumulativ effekt). **Rött:** kryssas i när bedömningen görs att förslaget innebär en betydande negativ påverkan dvs. en MKB ska tas fram. (Om aspekten inte är aktuell, t.ex. om kulturlämnning inte finns i området, sätts inget kryss i värderingsfältet och i kommentarsfältet anges "ej relevant".)
- **Kommentarer. Beskrivning av ev. förändringar som genererats i planen under arbetets gång.** Här finns ett tomt fält där du kommenterar det som behövs för att förtydliga värderingen. Här kan du också lista de förändringar som behovsbedömningen kan ha genererat. Här kan man välja att kommentera ett helt avsnitt under den fetstilta rubriken eller varje delavsnitt för sig. Belys gärna konsekvenserna på både kort och lång sikt.

3. Hjälpmedel

Kartskikt för att underlätta bedömningen finns sedan tidigare för att bedöma ekologiska aspekter. En särskild webbkarta utarbetas för behovsbedömning: <http://zora.orebro.se/intramap2/> I dagsläget utgörs är denna inte fullständig. Strukturen i kartan följer checklistan. Kartskikten för de sociala aspekterna är indelade enligt NYKO 3, en indelning på stadsdelsnivå. De siffror du ser för befolkning o.d. måste därför relateras till hur området ser ut. Är halva området täckt av skog har det betydelse för hur befolkningen är spridd samt hur man ska tolka procentandelar.

4. Utskriftsinformation

Inför presentation för politiker o.d. kan du behöva skriva ut checklistan. Genom checklistans uppbyggnad kan du välja att bara skriva ut försättsblad, förutsättningar, sammanfattning och resultat. Den detaljerade bedömningen kan med fördel presenteras digitalt vid eventuell föredragning, alternativt skrivas ut då särskilda motiv finns. De sista avsnitten, mål och syfte och lathunden, skrivs aldrig ut.